

Uchwała nr 24/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 7 marca 2024 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Miasta Wojcieszów nr XLVIII.289.2024 z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

stwierdza nieważność

części uchwały Rady Miasta Wojcieszów nr XLVIII.289.2024 z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, w zakresie § 9 uchwały oraz pkt 4 w części VII „Oświadczenia” załącznika do uchwały — z powodu istotnego naruszenia art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840, z późn. zm.).

Uzasadnienie

Uchwała Rady Miasta Wojcieszów nr XLVIII.289.2024 z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w dniu 6 lutego 2024 roku.

Badaną uchwałą Rada Miasta Wojcieszów określiła zasady i tryb udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku, znajdującym się na terenie Gminy Wojcieszów wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

W § 9 uchwały zawarto następujące regulacje:

„1. Po rozstrzygnięciu Postępowania zakupowego Wnioskodawca zobowiązany jest do pisemnego poinformowania Gminy Wojcieszów o wynikach postępowania w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia zawiadomienia Wykonawcy o wyborze oraz do wpłaty na rachunek bankowy Gminy Wojcieszów udziału własnego w wysokości min. 2% nakładów koniecznych, o których mowa w art. 77 ustawy o ochronie zabytków, na wykonanie przez wnioskodawcę prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, o którym mowa w art. 8 ustawy o ochronie zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków wskazanej w art. 22 ustawy o ochronie zabytków.

2. Na podstawie otrzymanej informacji oraz po otrzymaniu wkładu własnego Gmina Wojcieszów, przedkłada do Banku Gospodarstwa Krajowego wnioski w celu otrzymania promesy inwestycyjnej na udzielenie dotacji”.

W załączniku do uchwały (wzorzec wniosku o przyznanie dotacji) w części VII „Oświadczenia” w pkt 4 zawarto następujący zapis:

„4. Jestem świadomy/a, że warunkiem do otrzymania dotacji jest posiadanie zadeklarowanego udziału wkładu własnego najpóźniej w dniu ogłoszenia Postępowania lub przyznania dotacji”.

Badając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu zważyło, co następuje:

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840, z późn. zm.), zwanej dalej „u.o.z.o.z.”, w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym

się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Przepis ten stanowi podstawę do podjęcia przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji na prace, o których mowa w ustawie, w tym także dofinansowanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

W ocenie Kolegium w obowiązujących przepisach brak jest podstawy prawnej do wprowadzenia przepisów zawartych w § 9 i w załączniku do uchwały w części VII „Oświadczenia” w pkt 4. Z regulacji Rady Miasta Wojcieszów wynika, że warunkiem otrzymania dotacji będzie wpłata na rachunek bankowy Gminy Wojcieszów udziału własnego w wysokości min. 2% nakładów koniecznych, o których mowa w art. 77 u.o.z.o.z. Z treści art. 81 ust. 1 u.o.z.o.z., ani też z żadnego innego przepisu, nie wynika kompetencja dla organu stanowiącego gminy do obligowania podmiotów wnioskujących o dotację do przekazania jakichkolwiek wpłat na rzecz gminy.

Podkreślenia wymaga, że organ publiczny realizując swoje kompetencje musi uwzględniać treść normy ustawowej. Naczelną zasadą prawa jest zakaz domniemanie kompetencji. Normy kompetencyjne (upoważniające) powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalny. Jednocześnie niedopuszczalne jest dokonywanie wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych oraz wyprowadzanie kompetencji w drodze analogii. Każda uchwała organu władzy publicznej musi odpowiadać wymogom legalizmu. Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.) „organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa”. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego musi zatem ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym.

Zakres stosunków normowanych uchwałą podejmowaną na podstawie art. 81 ust. 1 u.o.z.o.z. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może kształtować wyłącznie na podstawie i w granicach przepisów prawa. Zawarta w tym przepisie norma kompetencyjna upoważnia radę gminy do określenia zasad udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Niezależnie od powyższego, Kolegium Izby zauważa, że zawarcie w załączniku do badanej uchwały w części VII „Oświadczenia” w pkt 9 oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w celu aplikowania o dotację jest zbędne.

Z art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych; Dz.Urz. UE L 119, s. 1) wynika bowiem, że przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy — i w takim zakresie, w jakim — spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) osoba, której dane dotyczą wyraziła zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w jednym lub większej liczbie określonych celów,
- b) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy,
- c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze,
- d) przetwarzanie jest niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby fizycznej,
- e) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi,
- f) przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią, z wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, wymagające ochrony danych osobowych, w szczególności gdy osoba, której dane dotyczą, jest dzieckiem.

Powyższe przepisy wskazują zgodę jako jedną z przesłanek zgodności z prawem przetwarzania danych osobowych. Zgoda jest jednak jednym z możliwych, ale nie jedynym warunkiem legalizującym przetwarzanie danych. Nie jest zatem zasadne jej pozyskiwanie, gdy spełniony jest jeden z pozostałych warunków wskazanych w przytoczonych powyżej przepisach, np. gdy przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia

obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub gdy przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy. Tym samym wskazana powyżej regulacja wykracza poza zakres kompetencji organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do kształtowania treści uchwały.

Ponadto w załączniku do uchwały w części IV „Plan finansowy operacji” zobowiązano wnioskodawcę do wskazania źródeł finansowania m.in od sponsorów prywatnych, z podaniem nazwy podmiotu i podstawy przyznania. W ocenie Kolegium Izby żądanie wskazania prywatnych podmiotów wspierających realizację zadania, tj. „sponsorów prywatnych”, wraz z określeniem podstawy przyznania środków oraz ich wysokości, nie znajduje uzasadnienia w przepisie upoważniającym, a taka informacja nie ma żadnego znaczenia z punktu widzenia określonych przez Radę Miasta Wojcieszów zasad udzielania dotacji. Powyższe postanowienie wykracza zatem poza zakres upoważnienia wynikającego z art. 81 ust. 1 u.o.z.o.z.

Biorąc powyższe pod uwagę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu orzekło jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę Radzie Miasta Wojcieszów przysługuje skarga, którą wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, ul. Świętego Mikołaja 78/79, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus